

XII KONFERENCJA INTERAKCJA – INTEGRACJA „KOMUNIKUJ. NIE PANIKUJ!” 23–24 LISTOPADA 2021 CENTRUM NAUKI KOPERNIK

Doświadczenie kryzysu pandemicznego i wyzwań związanych z mówieniem o nauce, kiedy jest to naprawdę potrzebne, skłoniły nas do tego, aby tegoroczną konferencję poświęcić tematyce wyzwań i kryzysów, które mogą nas spotkać w przyszłości i odpowiedzialności środowiska osób zajmujących się komunikacją nauki w kontekście mówienia o tych wyzwaniach.

Z jednej strony osoby zajmujące się komunikacją nauki i centra nauki są odpowiedzialne za zrozumienie nauki wśród społeczeństwa, z drugiej – na wiele rzeczy nie mają wpływu. Media i sposób komunikacji proponowany przez ekspertów ma w sytuacjach kryzysowych kluczowe znaczenie. Role ekspertów naukowych i ekspertów komunikacji przenikają się. Jednak pandemia to nie jedyne wyzwanie komunikacyjne, z którym przyjdzie nam się w najbliższym czasie zmierzyć.

W czasie konferencji chcielibyśmy wykorzystać doświadczenia zebrane w pandemii, aby rozmawiać także o tym, jaka jest nasza odpowiedzialność wobec innych wyzwań – zmian klimatycznych, zmian technologicznych, kryzysu informacyjnego oraz kryzysu związanego z brakiem zaufania do nauki.

PROGRAM KONFERENCJI

23 listopada 2021 – DZIEŃ WYZWANIA

10.30–12.00 REJESTRACJA

11.00–11.45 ŚNIADANIE PIERWSZAKÓW

Spotkanie dla nowych uczestników konferencji (wymagane wcześniejsze zapisy)

12.00–12.30 UROCZYSTE POWITANIE

12.30–14.00 WYKŁAD OTWARCIA

Mówczyni specjalna – dr hab. Aleksandra Przegalińska (futuroložka)

Aleksandra Przegalińska – profesor Akademii Leona Koźmińskiego, doktor habilitowana w dziedzinie nauk o zarządzaniu. Doktoryzowała się w zakresie filozofii sztucznej inteligencji w Instytucie Filozofii UW. Obecnie jest Prorektorem ds. Współpracy z Zagranicą oraz ESR w Akademii Leona Koźmińskiego.

Prowadząca przybliży publiczności wyzwania, z którymi przyjdzie nam się zmierzyć w najbliższych latach, a które będą wymagały zrozumienia społecznego i dobrej komunikacji naukowej. Do wyzwań tych mogą należeć: zmiana klimatu, rozwój sztucznej inteligencji i technologii robotycznych, rozwój technologii teleinformatycznych, rozwój mediów społecznościowych i szeroki dostęp do informacji, instagramizacja życia, wyzwania zdrowotne i profilaktyczne, a także – być może inne pandemie niż COVID-19. Te wyzwania będą wymagały od nas dostarczania informacji wynikających z badań naukowych, w sposób przystępny i zrozumiały, jednak pogłębiony.

14.00–15.00 OBIAD

15.00–16.15 SESJE RÓWNOLEGŁE

I. Sesja strategiczna

Jak rozmawiać o wyzwaniach przyszłości?

Prowadzący:

Robert Firmhofer – Dyrektor Naczelny CNK, Członek Zarządu SPiN, ECSITE i ASTC

Uczestnicy:

Alicja Harackiewicz – Dyrektor Centrum Nauki Eksperyment, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Społeczeństwo i Nauka SPiN

Katarzyna Gandor – biotechnolożka, vlogerka i popularyzatorka wiedzy

prof. dr hab. Jerzy Duszyński – Prezes PAN

Kuba Wygnański – Prezes Zarządu Fundacji Stocznia

Jak trafnie zauważył Bill Gates: „Pandemia koronawirusa jest okropna, ale kryzys klimatyczny może być gorszy”. Stoimy wobec licznych wyzwań cywilizacyjnych, w których rozwiązaniu może pomóc działanie oparte na dowodach naukowych. Kryzysom środowiskowym i zdrowotnym towarzyszy kryzys infodemii, czyli zalewu informacji, częstokroć nieprawdziwych i wprowadzających w błąd. Infodemia powoduje dezorientację i sprzyja podejmowaniu ryzyka, podważa zaufanie do naukowców i władz publicznych. Niestety, dowody naukowe nie przekonują znacznej części społeczeństwa. Jak zatem ludzie i instytucje związane z nauką mogą pomóc w lepszym zrozumieniu wyzwań, przed którymi stoimy? Jak wspólnie możemy przekonać naszych współobywateli do zmiany postaw? Podczas panelu spróbujemy odpowiedzieć na to pytanie z kilku perspektyw: naukowca, vlogerki, działacza społecznego oraz oczywiście centrów nauki.

II. Sesja uczestnika

Komunikowanie wiedzy naukowej w edukacji i poprzez edukację

Prowadząca:

Zuzanna Michalska – koordynatorka programu Klub Młodego Odkrywcy w Centrum Nauki Kopernik

Uczestnicy:

Małgorzata Szymura – nauczycielka fizyki w zespole szkół ponadpodstawowych oraz w szkole podstawowej na Śląsku

dr hab. Rafał Godoń – Dziekan Wydziału Pedagogicznego UW

Aleksander Pawlicki – nauczyciel historii w szkole średniej oraz nauczyciel w Szkole Edukacji

Jednym z ważniejszych wyzwań przyszłości jest rozwijanie kompetencji krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów. Jak to robić w formalnym systemie edukacji, ugruntowanym w XIX wieku i kształcącym do wykonywania poleceń? Przełożeni, rodzice, a nawet sami uczniowie wymagają od nauczycieli przede wszystkim przygotowania do kolejnych egzaminów, które mają być przepustką do dobrej pracy i szczęśliwego życia. Rzetelne przygotowanie do egzaminów oznacza przekazanie zbioru informacji do zapamiętania. Tymczasem wielu naukowców – m.in. kognitywistów, psychologów, pedagogów, filozofów – twierdzi, że uczenie się to również popełnianie błędów i wyciąganie wniosków, zadawanie pytań i szukanie odpowiedzi, osobiste doświadczanie i angażujące rozmowy.

Jak znaleźć równowagę między przekazywaniem wiedzy, a włączaniem uczniów w proces tworzenia relacji społecznych, w których zachodzi uczenie się? Jak rozstrzygnąć dylematy na temat zmian w systemie edukacji, co trzeba, a czego nie warto zmieniać? I wreszcie – czy komunikując uczniom wiedzę naukową, nauczyciele zmieniają rzeczywistość?

16.15–16.30 PRZERWA KAWOWA

16.30–17.30 SESJE RÓWNOLEGŁE

I. Sesja zwierzeń

Trudny temat – porażka – wyzwanie szczerości

Prowadząca:

Joanna Kalinowska – Dyrektor Rozwoju Centrum Nauki Kopernik

Uczestnikami będą różne osoby ze środowiska centrów nauki oraz wszyscy zasiadający na widowni.

Sesja, podczas której możemy wymienić się doświadczeniami. Każdemu z nas się coś nie udało – mamy swoje trudne tematy, ale na konferencjach nie lubimy o nich mówić. Pandemia COVID-19 nauczyła nas jednak, że eksperyment i porażka to najlepsi nauczyciele. Dlaczego nie wymienić się więc doświadczeniem porażki? Opowieści o trudnych historiach pozwolą nam się otworzyć na nowe i czerpać ze wspólnych doświadczeń.

W czasie sesji różne osoby ze środowiska centrów nauki podzielą się w lekki i zabawny sposób historią zawodową, taką, która im się nie udało. Następnie zachęcą uczestników do podzielenia się swoimi porażkami. Otwartość w opowiadaniu o wyzwaniach będzie zachętą do budowania wzajemnego zaufania.

II. Sesja uczestnika

Komunikuj, nie wykluczaj! O komunikacji dostępnej dla wszystkich

Prowadząca:

Bogna Pazderska – specjalistka ds. edukacji astronomicznej Dział Edukacji i Popularyzacji Nauk, Hevelianum

Uczestniczki:

Anna Puchta – koordynatorka dostępności w Centrum Nauki Kopernik

Marta Przasnek – koordynatorka dostępności w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie

Pełnosprawna młoda osoba ma pełen wachlarz możliwości, aby wzbogacać swoją wiedzę w licznych instytucjach, w tym w centrach nauki specjalizujących się w komunikacji wiedzy dla tej grupy odbiorców. Ale co w przypadku tych, którzy utracili słuch, urodzili się niewidzący, czy należą do szerokiej grupy osób ze spektrum autyzmu?

„Komunikuj, nie panikuj!” to przekaz skierowany również do tej grupy odbiorców, a ta wymaga często zmiany sposobu komunikacji, a przede wszystkim braku paniki związanej z dostosowaniem się do specjalnych potrzeb edukacyjnych. Jak zatem dostosować do niej komunikację i sprawić, by przekazywana w danej instytucji wiedza była dla tej grupy dostępna? Prowadzący na własnym przykładzie pokażą, jaka, pełna wyzwań ścieżka, czeka wędrówców na drodze dostępności i powiedzą przede wszystkim... dlaczego warto.

III. Sesja uczestnika

Klimat, środowisko i Ty

Prowadząca:

Ewelina Magdziak – Centrum Nauki Experiment

Uczestniczki:

Dorota Cieślicka – Hevelianum

Magdalena Kosiada-Sylburska – Centrum Nauki i Techniki ECI

Hanna Kurian-Harkowiec – Centrum Nauki Keplera

Magdalena Hudak – Centrum Nauki Keplera

Kryzys klimatyczny coraz mocniej daje nam się we znaki. Zmiana klimatu, towarzyszące jej susze, gwałtowne ulewy oraz uciążliwe fale upałów będą kształtować rzeczywistość kolejnych pokoleń, które to najboleśniej odczują skutki hiperkonsumpcji 20. wieku. U progu katastrofy klimatycznej na barkach popularyzatorów nauki spoczywa wielka odpowiedzialność. Rzetelna edukacja jest nieodłącznym elementem budowania świadomego społeczeństwa, które, dzięki zrozumieniu złożonych zjawisk kształtujących klimat, może stać się głosem realnej zmiany. To właśnie osoby obecnie wkraczające w wiek dorostania niedługo wejdą na rynek pracy, zdobędą prawa wyborcze oraz zaczną głosować swoim portfelem, wybierając konkretne usługi lub produkty. Odpowiednia i kompleksowa edukacja może sprawić, że młode pokolenie zacznie otwarcie wymagać wprowadzenia rozwiązań proklimatycznych do programów wyborczych. Popularyzacja wiedzy o zmianie klimatu to również przekonanie młodzieży, że podjęcie natychmiastowych działań, aktywizm oraz edukacja to czynniki kształtujące ich przyszłość. Działając na rzecz klimatu, działają przede wszystkim w swoim własnym interesie.

17.30–18.30 PRZERWA

18.30–19.00 PODWIECZOREK

19.00–22.00 NOCTURNE I NAUKOWY BAZAR

24 listopada 2021 – DZIEŃ ZAUFANIA

10.00–11.30 WYKŁAD OTWARCIA

Mówca specjalny – dr Tomasz Sobierajski (socjolog)

dr Tomasz Sobierajski zajmuje się socjologią, edukacją, socjologią zdrowia, wakcynologią społeczną i metodologią badań społecznych. Jest cenionym badaczem społecznym, projektującym i realizującym badania dla polskich i zagranicznych organizacji rządowych, pozarządowych oraz firm międzynarodowych.

Wykład będzie skonstruowany wokół wyzwań społecznych związanych z reagowaniem przez społeczeństwo na trudne tematy. Jakie są mechanizmy, które nas blokują w czytaniu informacji w kryzysie? Jak członkowie grup społecznych wpływają na siebie tworząc teorie spiskowe i zaprzeczenia dla naukowo dowiedzionych faktów? Jak różne grupy mogą reagować w konfrontacji z trudnymi lub kryzysowymi tematami? Jakie są najtrudniejsze wyzwania w budowaniu takiej komunikacji? Z czego rodzi się zaufanie do mówiących lub jego brak? Co wpływa na nasz odbiór informacji i ich zrozumienie?

11.30–11.40 PRZERWA KAWOWA

11.40–12.55 SESJE RÓWNOLEGŁE

I. Sesja praktyczna

Kod popularyzacji – jak komunikować naukę.

Prowadząca:

Natalia Osica – socjolożka, mediatorka, komunikatora nauki, założycielka pro science,

Uczestnicy:

dr hab. prof. UŚ Iwona Loewe – językoznawczyni, Uniwersytet Śląski

Robert Boch – mediator, Mediatorzy.pl

Piotr Stanisławski – dziennikarz naukowy, Crazy Nauka

Język naukowca oraz język obywatela to dwa różne kody. Pomiędzy nimi jest komunikator nauki i dziennikarz. Jaki kod językowy, kod współpracy i komunikacji wypracować przy popularyzacji badań i trudnych społecznie tematów? Interakcja między naukowcami a społeczeństwem jest przykładem sytuacji szczególnej. Różni się od znanych nam z codziennego życia rozmów z dwóch powodów – dotyczy trudnej materii, w której naukowiec jest ekspertem, a obywatel laikiem. I wiąże się z ważnym problemem, który budzi emocje rozmówców, szczególnie gdy dotyczy ich zdrowia. Doświadczenie pokazuje, że w zwykłych codziennych tematach, które poruszamy, bardzo często dochodzi do nieporozumień – słyszymy co innego niż powiedział nasz rozmówca. Czy możliwe jest doprowadzenie do sytuacji, w której interakcja między naukowcem, a obywatelem kończy się sukcesem edukacyjnym? Czym jest ten sukces i czy naukowcy i obywatele w ogóle potrafią rozmawiać? Czy i jaką rolę w tym procesie odgrywają osoby komunikujące naukę i dziennikarze? Kto odpowiada za inicjowanie dialogu między tymi stronami? Sesja będzie rozmową o odpowiedzialności naukowców, komunikatorów nauki, dziennikarzy i obywateli, oraz o kodzie językowym, który może pomóc w komunikowaniu nauki.

II. Sesja uczestnika

Wystawy w procesie – jak dobrze przygotować się do budowy wystawy dla centrum nauki?

Prowadząca:

Małgorzata Stanasiuk-Mordalska – TMD Exhibitions Sp. z o.o.

Uczestnicy:

dr Paweł Barczyński – Kierownik Działu Naukowo – Dydaktycznego, Centrum Nauki i Techniki EC1 Łódź

Michał Buława – Project Manager, TMD Exhibitions Sp. z o.o.

Sylwia Mularczyk – Główna Spec. ds. Programowych Park Kultury w Bydgoszczy, Młyny Rothera

Realizacja interaktywnej wystawy to trudne, interdyscyplinarne zadanie, łączące w sobie zagadnienia z zakresu edukacji, psychologii, designu, UX, mechaniki, elektroniki, IT, multimedii, AV, czy scenografii.

W zależności od jej tematyki, dochodzą jeszcze zagadnienia merytoryczne związane z dziedzinami nauki, których wystawa dotyczy. Na dodatek, budowie wystaw często towarzyszy ogrom zadań związanych z budową infrastruktury.

Jak nie zginąć w gąszczu informacji i danych potrzebnych do zainicjowania budowy wystawy? Na co zwrócić uwagę opracowując założenia i plany wystawy? Jak przełożyć te założenia na postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego i realizację umowy? Jak do tego mają się ograniczenia w realizacji projektów dofinansowanych z UE?

Sesja będzie próbą odpowiedzi na pytanie, które z elementów procesu realizacji wystawy są kluczowe dla powodzenia zadania i jaki jest ich wpływ na późniejszą eksploatację wystawy. Będzie można również usłyszeć o doświadczeniach z budowy trzech – różnej wielkości – centrów nauki, o których opowiedzą ich koordynatorzy.

12.55–13.15 PRZERWA KAWOWA

13.15–14.30 SESJE RÓWNOLEGŁE

I. Rozmowa z odbiorcami – panel

Zrozumieć sceptyka – między szacunkiem a wyśmianiem

Prowadzący:

Iwona Kieda – Starsza Specjalistka ds. realizacji projektów, Rzeczniczka Prasowa Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN

Błażej Dawidson – Customer Experience Consultant, HYCOM S.A.

Uczestnicy:

dr Łukasz Lamża – adiunkt w Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych, doktor filozofii, dziennikarz naukowy i popularyzator nauki

dr hab. Tomasz Piekot – językoznawca i komunikolog, kierownik Pracowni Prostej Polszczyzny Uniwersytetu Wrocławskiego

dr Aleksandra Kardaś – fizyczka atmosfery i popularyzatorka nauki, redaktorka Naukaoklimacie.pl

Jakie są typy sceptycznych odbiorców komunikacji naukowej? Jak budować pomosty z nieufnymi w stosunku do nauki, okazując szacunek i zrozumienie dla ich postaw? Jaka wiedza i narzędzia z zakresu językoznawstwa, komunikacji społecznej i innych dziedzin mogą nam się przydać, aby nawiązać dialog z osobami, które głoszą pseudonaukowe poglądy i są zwolennikami teorii spiskowych? Jak rozpoznać ich motywacje? Jak sprawić, by chcieli nas wysłuchać? Jak dążyć do porozumienia, a nie konfrontacji? I wreszcie, jak przygotować przyszłych komunikatorów nauki do rozmawiania o tematach trudnych społecznie, w czasach gorączkowych poszukiwań odpowiedzi? Podczas sesji, wspólnie z zaproszonymi ekspertami, będą

wypracowywane możliwe kierunki komunikacji z odbiorcami odnoszącymi się nieufnie do wiedzy naukowej.

II. Sesja uczestnika

Wystawy interaktywne i ekspozycje multimedialne

Prowadząca:

Agnieszka Woźniak – Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy

Uczestnicy:

Bogdan Janus – Centrum Nauki i Techniki EC1

Krzysztof Horodecki – Edukacyjne Wystawy Interaktywne

Rafał Sworst – Ogród Doświadczeń im. Stanisława Lema

Na czym polega sekret udanej wystawy? Z jakimi wyzwaniami muszą się mierzyć ich twórcy?

Sesja będzie spotkaniem z osobami, które znają ten temat „od podszewki”. Poprzez prezentację kilku wybranych eksponatów, które najbardziej utkwiły im w pamięci, opowiedzą uczestnikom sesji o procesie projektowania i tworzenia eksponatów oraz projektach całych wystaw.

Podczas dyskusji moderowanej, wszyscy uczestnicy zastanowią się nad wyzwaniami towarzyszącymi tej wymagającej formie przekazu wiedzy, jaką są wystawy interaktywne i ekspozycje multimedialne.

14.30–15.00 ZAMKNIĘCIE

15.00–16.00 OBIAD

Konferencja Interakcja – Integracja dofinansowana jest z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” Ministra Edukacji i Nauki.

MINISTERSTWO
EDUKACJI
I NAUKI

Dofinansowano z programu
„Społeczna odpowiedzialność nauki”
Ministra Edukacji i Nauki

STOWARZYSZENIE
SPOŁECZEŃSTWO I NAUKA SPIN

patronat honorowy:

Minister
Edukacji i Nauki

PREZYDENT MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

patronat:

NAUKA
W POLSCE

współpraca:

